

71

Rautakautinen
haudausoukko kalmistossa
Närpiössä
Vester-Yttermarkin kylässä
Vestermossbackenilla.
(F. M. 5318). = EDSBACILLEN
= EIDE
Kartoitettu
Joulia 14/VIII 10.

Vester mossbackenin
Kautaroukkiokalvisto Närpiössä
Vester. Yttermarkin kylässä.

Hist. museoon v. 1909 tulleen
rannereukkaan johdosta, josta on lä-
hettäjä maisteri H. Sommarströmin
ilmoituksen mukaan, löytänyt
talonpoika Alfred Lassfolk^{ylhä} mai-
nitusta paikasta, sai allekirjoit-
tanut toimekseen kesämatkallaan¹⁹¹⁰
käydä^{löytö} paikkaa tarkastamassa.
Puhueuoleva kalvisto si-
jaitsee kylästä n. 2 km. NNW-
suuntaan laajan Vester mossan
nimisen niittylakeuden NW-puo-
kella, 7-8 m niitystä kohoa-
valla, kuusi- ja lehtimetsän
kasvavalla, kivisellä (lujasti
huuhdeltua moreeni- eli ranta-
sora-olevalla) mäellä, joka
on osa NNE-SSW suuntaisesta
pitkästä metsäharjanteesta,
mäen kaakkoisrinteellä, aivan
lähellä mäentaitaa.

Raunioita eli roukkioita
oli kaikkiaan 23, niistä 6 Ul-
fensin talon ja 17 Mannfolkin
talon maalla^(ks. kartan aihe maan). Ne olivat kaikki
pienistä kivistä läjättyjä, joiden
joukossa kuitenkin on isojakin
välikiviä; ainakin pari^{roukkioita} on
erityisten silmäkivien (maakivien?)

ympäriille kasattu. Roukkojen
reunus näytti joskus selvästi
markeeratulta ja itse roukko
sitte tämän piiriin tehdyltä.
Roukkojen ovat enimmäkseen pyöreitä,
pari niistä on pitkäkuisia (toinen
-Mannfolkin puolella oleva - voisi
mahdollisesti käsittää kaksi rau-
niota), yksi luontuu jotenkin nel-
kulmaiselta. Enimmäkseen ovat ne
1/2 - 1 m korkeisia, joskus hiukan
korkeampia mutta useim-
(Lapinmilla paikalle 3-4 m., toinen pitkäkuisista on 10 m. pit.)
-jällestä. Yleisimmin korkeudelle kasvaneita
kesteltä ylösviskattujen kivien
kautta. Vain matalimmat näyt-
tävät nimittäin koskemattomilta
mutta muut ovat aikoinaan tul-
leet keskeltä mullistetuiksi.
-Yhdessä isoimmista näkyi
isoista kivistä tehtyä n. 2-3 m.
pituisia arkkua, ja tästä as-
kusta on Alfred L'Assfolk n.
8-10 v. sitte, piirena poikena,
löytänyt puheenaoleva ranne-
peukaa kivien välistä, ei arkun
pohjalta vaan n. 1/2 m korkeudessa
(arkun pohjalta näkyi hiiltä). Mai-
nita sietää, että Pietakivi laakin
kappaleita on viskattu ylös rau-
niosta, lienevätkö sitte ehjini
olleet ehkä arkun kattoon.

Mitä tulee seudun var-
kaisempaan maantieteeseen

on mainittava, että Vestermassan suo vielä isoajakon Toimitettaessa, siis 1700-luvun lopulla, on kertomuksen mukaan ollut niin vetelää, että maamittaria vedettiin reellä ja vetäjillä oli lautoja tai jonkinlaisia "lumikeuhkia" jalkainsa alla. Sijemmin on suo tietysti ollut merenlaktena (leveys n. $1\frac{1}{4}$ km), jota idässä on rajoittanut se harjanne, jolla maantie nykyään kulkee, ja joka erottaa toisistaan Vestermassan ja Närpiön jokitakuden. Tämä harjanne on Lassfolkin talon seuduissa perin matala, ehtä pari kolme metriä mainittua suota korkeampi, mutta laajalle pekkä nousee N. suunnassa ylemmäksi n.s. Pellfolkbacken. Etelämmässä on samoin joitakin ylävämpsiä kottia, nim. Lidholm, Björknäs ja Grenäsbacken. Närpiön jokeen päin laskee maa jonkun verran ja joen äärsät vedenpinnasta ovat n. 5 m. korkeiset.

Näyttää siten, kuten olisi seutu hautausmaakkojen syntyamis- aikaan (varhaisemmalla Sautakudella?) ollut saaristoa, missä ei viljelykselle suuria aloja ollut. Torkeusmääräysten Toimittaminen olisi siten tärkeä tehtävä Kouk-

Kioiden Tutkimusta rinnalla, va-
laistakseen silloista meren le-
venemistä ja maanviljelyksen
(tai kalastuksen?) edellytyksiä
sen aikuisen asutuksen aikana.

29/X 10.

J. Kiljo.

Rautakaulinen
 hautaroukkio kalmisto
 Närpiössä
 Vester-Yttermarkin kylässä Vester mossbackenilla.
 Kartoitti J. Ailio 14/III 10.

